

דרכי משה
תאריך

חידושים והגהות

פרישה

(ב) [ל] שוק ע"כ. משמע דמילתא דפסיקא הוא שכל שהקטן מתמסרה בו ראשו ורובו, ממיכל כל גדול אינו צוה לנחם זה: והוא דלא תני בקיטור טלית שקטן בן תשע מתמסרה בו ראשו ורובו חייב, לאו מפני שהקטן מחויב בציצית, אלא כל שהוא מתמסרה בה ממיכל הגדול יוצא זה לשוק, אבל ודאי אי אפשר כיון שזה הולך כונת בצריכתו לומר לך, שכל טלית שהקטן מתמסרה בה חייבת בציצית, הוא, מפני שגדול יוצא בה, ולא לאורויי לן שיעורא דטלית, דאם כן הוה לה למימני טלית שגדול יוצא בה עראי חייבת, ושאינו יוצא בה כ"ו, אלא ודאי וזה עיקר מה שאנן לאשמעינן בצריכתא הוא, ששיעור הטלית ששערינן בזה שהקטן מתמסרה בו אי לא, וכן חילוק בין אם הגדול יוצא בה או לאו, ומה שאמר הגדול יוצא בה כ"ו הוא פירוש השעור וזה טעם השעור, ר"ל דמרמז לך שמיירי מקטן מה שהוא גדול כל כך, שמסתמא כל גדול יוצא בלבוש עראי, וזה (הירושלמי) [פירוש] בצריכתא, ולכן קיבל הרמב"ם ודילג דהיינו שאמרנו הגדול יוצא בה, כיון שאינו אלא לפירוש שיעורא, ופירש בצדא השעור דהיינו שהקטן לבדו בשוק, והוא הלא השעור שכתב רבינו דהיינו בן תשע בן גרמא אי דעת הרמב"ם: והוא"ל לדברי מדברי הראב"ד שכתב שם על הרמב"ם ז"ל, יפה אמר שלא בכל קטן משערין, אלא צוה שיהיו ליתן לבדו, שהרי אמרו הגדול יוצא בה דרך עראי, אלא כל גדול בכל קטן משערין ע"כ. הרי אם נדקדק בהרבה שהיה לדברי הרמב"ם הוא מנצח השעור בצריכתא כמו שכתבתי, שמה שאמרנו הגדול יוצא בו אינו מנאי אלא פירוש שיעורא: וביד מנצוחים גם כן דברי רבינו, והכי פירוש שיעור טלית כל שקטן בן תשע מתמסרה בו ראשו ורובו, שאז ודאי חייב בציצית בין אם הגדול יוצא בה דרך עראי או לאו, וזהו שדקדק רבינו לכתוב שיעור טלית כ"ו, וכן הרמב"ם יוצא בו דקדק לכתוב ומהיה גדול כ"ו, כי עיקר דין זה שנלמד בצריכתא הוא כמה שיעור טלית, ומה שכתב הגדול אינו מביא צ"ל, ראה גם כן לכתוב מילתא בטעמיה, דכל שהוא בן תשע מסתמא כל גדול מתמסרה בה, אי נמי צא לרמז לך מנין לו שיעור זה, ואמר שערמנו כמה שאמרנו בצריכתא וגדול יוצא בה כ"ו, וכמו שפירשתי, ולהכי לא קיים אלא כמה שאם אינו הקטן מתמסרה בו, שודאי כל שהקטן מתמסרה בו כל גדול יוצא בה דרך עראי, אבל א"ל (בן) גדול צוה לנחם בציצית קטן לגמרי, שלפעמים אדם שוטה חס ויואל ודו"ק: ויען כי ראיתי צ"ל ששהירי מהר"י אבובז ומהר"י ח' חצי לדבר צוה, אמרתי לגלות דעתי ואם גם דעתם כן מה טוב, ואם לאו אני מדברי לא אחר ודו"ק. ובזה פירשתי חיים ששיעור קטן מתמסרה בה ראשו ורובו פירוש צרכו ורצונו, ומה שכתב רבינו קטן בן תשע, לפי שכל פחות מכן תשע יצטרך לשומר לשמרו בשוק, והיינו שיעורא דרמב"ם: